

علوم اقتصادی و اجتماعی

مجموعه آثار

در آیت برجسته گویا نشریات

مؤسسه

احمد شعیب ، رشاد قریب ، محمد جبار

موضوعات

پایه معارفی : — روحیه احمد شعیب ، — بودجه
دائر: احمد برهان ، — اصول عمومی تکالیف : نظام راجع —
اصول سکه عتیقه : سافری ارماتق ، — فرائض اخلاق
کبری: احمد شعیب ، — حقوق اساسیه مدخل : رشاد قریب —

مدیر و صاحب انتشاری :

محمد جبار

انتفاعی : ۱۰ غرض

انتشار

انوار اداره و تحریریه : طبع مطبعه

۱۳۳۶

فرانسہ غلام کبری

V.

املاک عمومیہ دولتی حمایت دین عاجز اولان قوہ عمومیہ بالطبع املاک خصوصیه بی دہ تعرضات و تجاوزاتہ قارشی محافظہ ایدہ میوردی . زیرا بورادده عینی حرص ، عینی احتیاج حکمفرمادی . کرک دولته و کرک افراد اولان دیونی تأدیہ ایتہمک آرزوسی عینی درجہ دہ ایدی . و ہر ایک صورت دہ بورجی ویرمہمک ایچین برہانہ بولوق کانییدی . مادام کہ درہ بکاک اصولی اساساً مانعادر ؛ اونک بوتون نتائج ضروریہ سی دہ قائمیش دیمکدر . بناءً علیہ آرتق دیون زمامیہ یوقدر ... ایستہ بوقیل مغالطہ منطقہ ایلہ اسافل ناس تکرار اختلال ایدیور . حقیقتی سوبلہمک ایجاب ایدرسہ اختلال ذاتی و عمومیور . بو ، وجود دہ کی جوہر ذیحیاتک براغتشت عضو ی ایلہ دیکشہرک خستہمک صاغلام کورون اقسامندہ سرایت ایتہ سی در . ہر نقطہ دہ براندیشہ ، بریخضوری وار . بورادہ مدیون بورجی ویرمیور . اوتہ دہ کویلولر شاتولرہ هجوم ایدیور ؛ عینی زماندہ دہا واسع متیاسدہ طغیانلر ، قوزانلر باشلیور . ہیجانات بلافاصلہ یکدیگری تفتیب ایلنور . ونہایت وجود اجتماعیک مختلف نقطہ لوندہ کی قرحلر برلشہرک یککانہ بر جریحہ شکلی آلیور آرتق ہریردہ تعرضات ، قتال ، مظالم ، اختلافات ...

حریت ، مساوات ، اخوت کبی بویوک کلمہ لره رغماً اکثر اختلافاتک تعر روحنده ملکیتک دور وانتقالی مندجدر . واونک محرک ابتدایی معنای تاریخیسی ، رکن محرمی ، دائمی قوتی دہ بودر . و قیلہ فرانسه

اختلال گیرنده یا سیلان تعدیات ازمنه قدیمه دده اولمشدی . مثلاً مرکب
آلهجی تزیل و یا بوس بوتون امحا ، اغنیاتک اموالی مصادره اولونمق کبی
شیلر جریان ایتشده دده دائره شمولی کوچوک برقطعه ارض ایله محدود
ایدی . شیمی ایلك دفعه بکی ومعظم بردولت داخلنده وقوع بولیوردی .
شیمی به قدر بویله بویوک دولترلده صرف سفیه جمعیتک قیامی یا اجانبک
تحکمه و یا خود وجدانلرک تصبیقه قارشی اولوردی . فرانسه دده اون بشنجی ،
هولانداده اون آلتیجی ، انگلترده اون دینجی عصرلرده صنعتکار ، کویلی ،
عمله ساحی دشنه قارشی قوللانمق و یا دینی محافظه ایتک ایچون آلمشدی .
اختلال گیرده ایسه غیزت دیندارانه و وطنپورانه نك مقامه نیکهستی
احتیاجی قئم اولمشدی . بوده تلل سائر قدر قوتلی در . آندوستریه ل ،
دموقراتیک ومنفعتپرست جمعیتلر دده بوتون حیاتلری اداره ایدن و بوتون
جهد و اقدامی تحریک آیلین نیکهستی در عصرلردنبری کوشه نیانده
اونودولش اولان بوحس اوزرندن دره بکلك وامیازات کبی ایکی تقاتی
آهرق آرتق اوپایور . ووحشی بر قوت کبی بوتون املاک عمومیه
وخصوصیه هجوم ایدیور . اوکنده تصادف ایتدیکی موانع شدت هجومی
دها مخرب پایور . یالکز املاکه تعرضله اکتفا ایتیمه رک متصرفلرینک
شخصه دده تجاوز ایدیور .

اختلال گیرده احتراض خلقت تئانه منجر اوناسی مقاومتک شدتندن
منبع دیکدر . بالعکس دنیاده هیچ بر آریستوقراسی فرانسه زادگانی
قدر آلدن جبراً مالی آلتاسنه قارشی اودرجه صبر و تحمل کوسترمه مش
و یا مدافعه ایچین اوقدر آز قوت استعمال آیله مشدر . دوعروسی فرانسه
آریستوقراسی اختلال گیرک هر درلو ضریانه مقابله ایتکسزین هدف
اولمشدر . اونک سلا حاکمسی ایچون قانونه توفیقاً و حکامک طای اوزرینه
بورژوازی و غار دانیونال ایله متفقاً افرادک جان و مالی محافظه ایتک
ایچوندی . اساساً زادگان جان و مالنه تعرض ایدلمه منی ایسته یوردی .

اوج سنه ایچنده هیچ برلوی عصیان قالدیرمورلر؛ اونلر اداره جدیدیه قارشی دکل بلکه عدم انتظام وحشیانه قارشی اتحاد ایشلردی. اوتوز آیدن زیاده بر مدت ظرفنده بر بازار مبادی تهدید، بر سلسله تعدیات آلتنده زادگان کندیلرینه ظلم ایدن حکومتی ددیرمک ایچین هیچ بر تشبته بولونمورلر. ایچلرندن هیچ بری جدالو بر فرقهیه مقابل بر محارب فرقهسی تشکیله چالشیور. یالکز صنف متوسطدن بر آدم فرومان، قونت دار تنوا ایله اویوشه رق قرال وکیسانک اعاده حریتی ایچین خاقی تشویق ایدیور. او، یاواش یاواش لافندوق و پروونده بر عصیان مساح حاضرلیور. لاکن یوم اجراده رنقاسندن آتبیق اوچی برلکده یورمکه موافقت ایدرک دیکرلری قورتولرندن اولرندن چیتما یورلر. نتیجه ده فرمان مغلوب اولدوق ثولدورولور. حاصلی زادکندن کیسه آرزو ویتلرینی آقسون حائنه صوقامیورلر. چونکه آریستوقراسی ده اداره سابقه ده حکمفرما اولان استبداد و تنسیق تحت تاثیرنده قالمشلردی. یاشادقلری محیط اراده لرینی بوغمشدی. بالذات حرکت ایتمکی بیلیمورلر؛ بر شی باجی ایچین دایما مرکزندن بر امر بکلیمورلردی؛ قرال ایسه ملتک اسیری اولوب اونلره توکلی توصیه ایدیوردی. هم زادکانزده سائر بوتون فرانسلر کبی اون سکرنجی عصر فلسفه موافق بر تربیه آلمشلردی. نظرلرنده حریت اوقدر قیمتدار ایدی که اونی بعض مزاحله ساتون آلمق بیله چوق آبی برشیدی. فتودالیه تک الغاسی کندیلرینی حریت حرمت و برستشدن منع ایده میور. واونلر اوزون مدت بوخولیلرلرنده اصرار ایده رک قالیورلر. ملت ایچین خیرخواه خلق طلب ایتمه لرینه قارشی ملتک شخصلرینه فالق ایده بیلیمهسته اینانیمورلر. اغتشاشاتک آبی برشی اولدیته ایمان خصوصنده تعدایدورلر. وقانون اساسینک اعلاقی متعاقب بر چوغی اسپانیادن، بلجیقادن، آلماسیدن و نظلرینه کلیمور.

وایسته بو صورته زادکانک قسم اعظمی یالکز فتودالیه تک الغاسی

ومساوات مذنیہ بی دکل بلدک مساوات سیاسیه ایله اکثریتک حاکمیتی
 اساسی ده قبول ایتمش اولوبورلر . بو ائشاده اونلره تراکت و تربیه داخلنده
 معاملہ ایدلهیدی احتیالکده موقراتیک مؤساته قیاده مربوط قاله بیلرلردی .
 اگر جان و ماللرینه رعایت ایدلمش اولسهیدی اداره جدیدیه هیچ بر اثر
 شدت وحدت کومسترمز لردی . بویوک سینور لرله سرای منسوبیتک فرانسه دن
 هجرت ایدرک قوبلنج و تورونده اثبات مفدتکارانه ده بولونمالری ایسه پاک
 طیبی ایدی . چونکه او آدملر موقعلریخی ، نفوذلریخی ، حیثیلریخی ، ثروتلریخی
 هر شیئی غیب ایتمش لردی . لاکن ولایتلرده کی اوزته حاللی زادکانک ضیاعی
 پاک آزدی واقعا قنون حقوق زعامه لریکک نصفی الغا ایلمشدی ؛ فقط
 عبتی قانونلده اراضیلری عشردن معاف طوتولمشدی . اداره نک تبدیلی بو
 آدملرک حیاتی اوزرنده بویوک بر تبدیلی حائر دکلدی . یالکز اوشاقلری
 قدر مظاهر حمایه اولسه لردی ...

بر جماعتک ، بر کتله نک احتراصی کور بر قوتدر . محروم نور معرفت اولان
 بویچاره لره رهبر اولان شیخیالات واحتمالات وهمیه در . قوه مخیله آرتق قیزمیش
 بر دماغک بنیه سه موافق بر صورتده چالیشور . اگر اداره قدیمه تکرار
 عودت ایدرک اولورسه ... اگر رهبانک املاکنی اعاده ایتمک لازم کلیرسه ...
 اگر او آغیر ویرکیلر ایستیلیرسه ... اگر شاتولری یاقیلان واللرندن
 جبراً برائت ذمت سدلری قوباریلان زادکان انتقام آلمغه تشب ایدرسه ...
 ایسته افواه عمومیه ده دولاشان سوزلر ، خلقک عیون اوهامی بویله قورقونج
 خیاللرله دائماً مضطرب . بناء علیه اریستوقراسی بی تحت ترصده طوتمق
 وایحجاب ایدرسه جمله سنی محوایتمک لازم دیورلر . بو طرز محاکمه اختلافک
 ایلمک کوندندن اعتباراً دوغوب کیتدکجه کسب اعمیت ایدیور . زادکان دائماً
 ماضی ، حال و مستقبلک بردایخی یعنی دوشنلرک آک فنا و آک مفوری در .
 هر حال وحرکتلری نظر ملتده بر حس شبهه او یاندیریور . وایسته بو
 حالت روحیه نتیجه ییدرک بر جوق تعذبات فجیعه وقوعه کلیر . اداره

جدیده بی صارصه جق هر کونا وقایع و حادثاتدن زادکن مسؤل ضوئیور.
قراٹک واندوده توقیفی متعاقب تشکل ایدن چتهلر هر کسک ائندن جبراً
سلاحی آلیور؛ اولری یغما ایدیور. هر یرده، ولوله، فریاد، یانغین،
غضب و جنایت... بو آدملرده یانکزاجدادلرینک وحشی و ظالم طبعاترندن
ماعداً اکل اللحم اولان حیوانک مشتهیات عشقورده سی ده او یانمشه یکز سیور.
مثلاً حواس و مشتهیاتی اکلندیرمک ایسته ین خون پرستلر بعض بکلری
قیزارته رق سیورلر!

طبقات سفیه نك اختلالی اوزینه زادکن کویلرده او طور امیه رق شهرلره
اتجا ایدیورلر سده بورادوده امید ایستکلری امنیتی بولامیورلر. اداره
جدیده نك ضعفه مقابل هر دزلو قیوددن وارسته قلان جاهل خلقک
شدتی زیاده لشیور. وهر شینه برونلری صوقان قلوبلر ایسه دها شبهه لی،
دها مخترز ودها مستبد اولوبورلر. ذاتاً حکومتک فوقنده اهالی یی سوق
و اداره ایله ین قلوبلر در. زادکنک بوتون جمعیتی، قلوبلری ایسه سد ایدیابور.
اونلر آرتق هیچ بر یرده راحت او بویامیورلر. جمعیتده کی سلسله
مراتب آلت اوست اولمش، یوقاری طبقه ده کیلر آشغی یه ایتمش، آئنده کیلرده
یوقاری یه چیتمشلر در. و بو صورتله قانون اساسی ایله قلندیریلان عدم
مساوات ده یکیدن تأسس ایتمش در. شیمدی ده جاهل خلق اسکی انفیدیلرینه
اشکنجه لر ایدرک ثولدور و یورلر! برس بتون حیات خصوصیه غننه کیرن،
اولرینه قبانان زادکنده کندیلرینی قورتارامیور. حتی فرقه یمینه منسوب
مبعوثلرک جنبش یایق ایچین طوبالاندقلری زمان کوجوک جو جوقلری
یه دکلری سویله نیور! افکار عمومییه او یله بر حالت روحیه ایچنده که
هر قباحتی، هر جنایتی اونلره عطف ایدیور. حتله رنده قلوبلرله غزته لر
داثماً خان، ظالم، قاتل، مفسد کی حقارت آمیز کلمه لر قوللا نیور. ایله
خلقک استبدادندن بر حکمدارک استبدادی دها خیر لیدر. چونکه دها
فضله متهور و جیلغین دکلدر. زادکن نه حیات عمومییه، نه حیات خصوصیه

نه شهرده ونده کویده تحت امنیتده بولونیور. سیاه و تهدید آمیز بر بولوط
کبی خلقک کین و غیظی اوزر لرینه باسیور. و فرانسه نك براوجندن دیگر
اوجنه قدر دائمی بر تحقیر، بر افترا، بر شدت یاغیور.

اردوده خبیج دیسیلن یوق. متلا عسکر قاری، پازه، شراب
اوغرنده هر قالی یا ییور. میخانه ده یه مک ایچین البه لرینی، سلاح لرینی،
قوندورالرینی صاتیورلر. ویدرینی ناخوشنوداندن مرکب اولان قیشله
افرادی ایله سوقاق بولتیقه جیلری بیننده بر اتحاد حصوله کلیور. چونکه
هرایکیده عینی قطعه دن حرکت ایتدکندن عینی طریق اولنری عینی
متصده کتیریور. عسکر و قبیله اداره سابقه نك اسرافتندن متضرر
اولدینی کبی شیمدی ده حکومتک انحلالندن ناشی پریشان. ده ۱۷۹۰
حزیراننده حریبه ناظری مجاسده هیأت عسکریه نك اُک مدھش بر آنا رشی
ایچنه دوشدیکنی سوله مشدی. نظارتک او امرینه اطاعت ایدلمه دیکی کبی
توماندا نلرکده هیچ حکم و نفوذی قالمیور. اراده حکمداری ایله عنناً
استهزا اولونیور: ضابطان عسکرک هدف تحقیری اولویور. و تئوز
نه ده راسیونندن سوکره ایش ده ازیاده فناشیور. قلوبلردن درس آلان
کوچوک ضابطلرله عسکرلر آلایه مکمل بر « جاقوبن » کلیور. و پارس
جاقوبنلرله هر زمان مخبره ایدرک اونلردن تعلیمات آلیورلر. آرق
بوندن سوکره دوئماده، اردوده عصیان اُکیک دکدر.

اختلال کیر ائساننده فرانسلرک ممالک اجنبیه یه هجرتلرینک علت
یکانه سی آنا رشی در. اگر مملکتده امنیت و آسایش برکال اولمیدی
فرانسه، مهاجرینک درنده اوچنی محافظه ایدردی. مجلس بالآخره
بوکا مانع اولق ایچین حلم و ملایمت یرینه فضله شدت کوسه ریور.
مثلا دعوته اجابت ایدوبده وطنلرینه عودت ایتمینلر موت مدنی یه محکوم
اولویورلر. حاصلی قانون ایله جاهل خلق اتفاق ایدرک پاپاس واصله
نه برچاتی ونده بر پارچه اُکمک براقیورلر. پاپاسلرک قسم اعظمی قناعت

وجدانیه لرینک خلافتده اولان معهود یعنی ایتیمورلر . واقما یمینسز رهبان
 بوصورتله پاپانک مظهر توجهنی اولدیله رسده حکومت آرتق کندیلرینه
 نه معاش وریور و نه ده طانیور . حالبوکه کوبیلر و قتیله چوجوقلری
 وافتیز ایدن ، اولدیرن یمینسز پاپاسلری التزام ایدیورلر . هم بالذات
 یابدقلى کلیسای ترک ایلهدها اوزاق مسافهده کی باشقه بر کلیسایهده کیمک
 ایسته میورلر آنکی پاپاسلرینک یرینه تعیین ایدیلن آدم نظرلرنده بر رافضیدن
 باشقه بر شی دکل . بناء علیه هیچ برکوبلی اونهک بولوندینی کلیسایه
 اوغرامادیقندن زواللی بوش صیرالر قارشوسنده ایفای وظیفه ایدیور .
 سوقاغه چیقیدینی زمان آرقاسندن یوها ! دییه باغیریورلر . کیجه
 اقامتگاهنک جاملری قیریورلر . وبو کیفیت مؤسسات جدیدیه قارشو
 آشانی طبقه لرده یاواش یاواش برخصومت تولید ایدیده جکدر . لکن فرقه
 غالبه خطاستی بر درلو اعتراف ایتیمور ؛ اونک نظر ندهده یگانه مجرم یمینسز
 رهباندر . وبونلرایچین هر درلواشکنجه لری روا کورو یور . پارو واسلرنندن
 طرد و ماللری ده ضبط ایدیلیور . و مجلس قرالدن قوز تولدقندن صوکره
 بونلرک کافستی فرانسه خارجه طرد و تبعیده قرار وریور . اداره
 جدیده هر درلو فالتی بو پاپاسلرک اطاعتسز اکنده کورو یور . اکر اونلر
 عناد ایتمیش اولسه لر هر شی یولنده کیده جکنه ذاهب اولویور . دیمک
 سعادت عمومیه نک صوکه آنکلی بو « سیاه حیوانلر » در . بو خائیلری
 تپملی ، تولدورمه لی . وبونک اوزرینه یکیدن شاتولر ، مناسترلر ، مکاتب
 خریستیانیه یاقیلوب ییقلیور ...

باشلایان محاربه ایله مهالک و مخاطرات هر کون زیاده لشیور . فرانسه
 طور باغنی اجانب استیلا ایتمش ، قلعه لر دشمنه بلا مقاومت تسلیم اولش ،
 پروسیالیر شامپانییه کیرمیشدر . تام بو ائناده و اندهده اومشهور عصیان
 باطلیور . و مجلس رسماً وطنک آرتق تحت تهلکه ده اولدیتقی سوبلیور .
 هر طرفدن بر فریاد دهشت قویور . یوزلرله پاپاسلر آتمکسز ، یورغانسز

جب خانہ لڑہ کوندہ ریلور . ویا کمیلرلہ نی ایدیلور . وتارینخندہ ایلک
دفعہ اولہ رق قوجہ بر دولک ادارہ سی بوس بوتون چیلدیرمش آدمزک
الہ کیور .

عمومیتلہ فقرا محلہ لرنده تصادف ایدیلن غریب بر خستہ لق واردر :
چالیشمدن بیتاب دوشمش ، فنا بلنش بر عملہ کورورسکزکہ ہر کون
دہا قوتلی ، دہا فضلہ مشروبات کٹولہ قوللانور . برقچ نہ صوکرہ
اساساً غداسزلتدن دوچار فقر اولان جملہ عصبیہ می موازنہ سنی غائب
ایدور . ورزمان کیورکہ اوٹانادہ دماغ بر ضربہ ناکہانی آتندہ آرتق
ماکنہی ادارہ دن عاجز قالور . واقعا قومانداتیمکہ چالیشورسہدہ
کندیسنہ اطاعت ایدیلور : ہر عضو ، ہر مفصل ، ہر عضلہ بر طرفہ وکندی
حاجتہ حرکت ایدور . وخدمات متضادہ ایلہ بر حال اختلاج ایچندہ بوتون
اعتنا تتردور . مع مافیہ خستہ شن وشاطر ، محوم شوق وسرور .
سانکہ برقرال ، برمیایوزمش کبی ! زواللی نفسہ یایدینی قاتلی ہیچ
حس ایتمور ؛ ایدیلن نصایحی دیکلمیور ؛ ویریلن علالجری ایچمیور .
بوتون کون تورکی بویلہ رک باغیریور . وبالخاصہ ہر وقتدن زیادہ ایچمیور .
لاکن یاواش یاواش مشعشع ومذہب خیالات یرینہ قورقونج ومظام خیالات ،
خون آلود اشکال قائم اولویور . اطرندہ تہدید آمیز سیالردن باشقہ بر
شی کورمیور . ہر یردہ اوزرینہ آکسزین چوکمک ایچین کیزلنش خائللر ،
بوغازینی صیقمق ایچین قوللرینی قالدیرمش قاتللر ، اشکنجہ لرتیہ ایدن
جلادلر کورویور . ظن ایلورکہ برقان دریاسی ایچندہ یوزویور . وایستہ
بونک اوزرینہ قوربولق ایچین کندیسنی ٹولدورویور . بوندن فیج برخنہ
یوقدر . بودورہ ہذیان انساندہ خستہ اودرجہ قوتلہ نیرکہ اک صاغلام
بر آدمک آتندہ ازیلہ جکی سفالتلرہ ؛ ایکلیہ جکی جریملہ تحمل
ایدر . ایستہ فرانسدہ طبقی بویلہ ادوار مظلمہ استبداددہ سفالتلرہ ،
اضطرابی اوروجلرلہ دوچار ضعف اولمش ، مقالہ مشربہ کی جکرلری

یاقان مشروبات ایله ، فنا راقیلرله باشی دوغمش و صوکره دفعه قفاسندن
 فایحه اوغرامشدر . بعدما بوتون اعضای جمعیت آراسنده برواسطه
 ارتباط و تالاصق قاللامشدر . فقط شمدی به قدر او اکلنجه لی هذیان
 دوره سنده بولونیوردی ؛ لکن آرتق هذیان مظلم صفحه منه کیرمک
 اوزره در . بواننده فرانسه ده بیچاره کئولپرست کبی هر درلو اضطراراته
 قاتلانہ حق ، هر شیده جاسارت ایدمک و هر نوع افعال وحشیانه بی اجرادن
 اجتناب ایتمه کدر .

— مابعدی وار —

احمد شعیب